

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง
2. เปรียบเทียบความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 815 คน โดยวิธีสุ่มแบบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบและแบบสอบถามจำนวน 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS 11.0 for windows เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ความคิดเห็น ตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง โดยใช้สถิติ Kruskal-Wallis One-way ANOVA และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง โดยใช้สถิติ One - Way ANOVA และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U Test

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนหญิง จำนวน 189 คน (ร้อยละ 52.4) และนักเรียนชาย จำนวน 172 คน (ร้อยละ 47.6) พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดามากที่สุด (ร้อยละ 64.3) รองลงมาคือ ปู่ ย่า ตา ยาย (ร้อยละ 15.2) และอาศัยอยู่กับมารดา (ร้อยละ 12.7) ในส่วนอาชีพหลักของบิดา มารดา

หรือบุคคลที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย พบว่ามีอาชีพรับจ้าง มากที่สุด (ร้อยละ 61.8) รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย (ร้อยละ 12.7) และอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 12.2) แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสุขบัญญัติ แห่งชาติที่นักเรียนรับทราบมากที่สุดคือครู/โรงเรียน (ร้อยละ 53.2) รองลงมาคือบิดา มารดา ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย (ร้อยละ 19.7) และจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ร้อยละ 13.6)

ความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

จากการศึกษา พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ อยู่ในระดับต้องปรับปรุงแก้ไข ระดับดี ระดับค่อนข้างดี ระดับพอใช้และระดับดีมาก ตามลำดับ และพบว่ามีความรู้ระดับดีมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติตัวเพื่อลดความเครียด เรื่อง อาหารที่ให้วิตามิน แร่ธาตุและใยอาหารมากที่สุด เรื่องการหาทางออกที่ดีที่สุด เมื่อมีปัญหาคับข้องใจ ด้านการเรียน รองลงมาคือระดับดี 2 อันดับ ได้แก่ เรื่องสาเหตุที่ทำให้ความสมดุลทางธรรมชาติเสียไป มากที่สุด เรื่องเวลาที่ควรออกกำลังกาย ถ้าไม่สามารถออกกำลังกายหลังรับประทานอาหารได้ทุกครึ่ง และ มีความรู้ระดับค่อนข้างดี 3 อันดับ ในเรื่องอาหารที่มีสารปนเปื้อนหรือสารปรุงแต่งที่อาจเป็น อันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด เรื่องวัสดุที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมและอาหารที่นักเรียน ควรรับประทานแต่น้อยเท่าที่จำเป็น และมีความรู้ระดับพอใช้ 4 อันดับ ในเรื่องอาหารที่ผู้ใหญ่ ควรหลีกเลี่ยงหรือรับประทานแต่น้อย นักเรียนสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกวัน ข้อควรคำนึงในการ ออกกำลังกาย อาหารที่มักตรวจพบสารฟอกขาวมากที่สุด ระดับต้องปรับปรุงแก้ไข 5 อันดับ ในเรื่องโรคที่สามารถป้องกันได้จากการสร้างค่านิยมไม่ซิงสุกก่อนห้าม เรื่องการปฏิบัติที่ส่งผลให้ ลดมลภาวะสิ่งแวดล้อมได้มากที่สุด สาเหตุที่ต้องรับประทานอาหารให้ครบทุกหมู่ เรื่องวิธีป้องกัน อันตรายจากของมีคม และเรื่องประโยชน์ของการตรวจสุขภาพประจำปี

2. ความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

โดยรวม นักเรียนมีความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สุขบัญญัติข้อ 3 ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหาร และหลังการขับถ่าย สุขบัญญัติข้อ 5 งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนันและการล่าสัตว์ทางเพศ สุขบัญญัติข้อ 6 สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น สุขบัญญัติข้อ 8 ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพประจำปี สุขบัญญัติข้อ 4 กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตรายและ หลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีจัด สุกสุก สุขบัญญัติข้อ 10 มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม และ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางในสุขบัญญัติข้อ 1 อาบน้ำให้สะอาดทุกวัน อย่างน้อย

วันละ 1 ครั้ง สุขบัญญัติข้อ 2 รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง ส่วนสุขบัญญัติข้อ 7 ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท และสุขบัญญัติข้อ 9 ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ

3. การปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

โดยรวม นักเรียนมีการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติอยู่ในระดับพอใช้ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สุขบัญญัติข้อ 3 ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย สุขบัญญัติข้อ 8 ออกกำลังกายสม่ำเสมอและตรวจสุขภาพประจำปี สุขบัญญัติข้อ 2 รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง สุขบัญญัติข้อ 7 ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท สุขบัญญัติข้อ 9 ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ สุขบัญญัติข้อ 4 กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตราย และหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีฉูดฉาด สุขบัญญัติข้อ 6 สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น สุขบัญญัติข้อ 10 มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีใน สุขบัญญัติข้อ 5 งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนันและการล่าสัตว์ทางเพศ และสุขบัญญัติข้อ 1 อาบน้ำให้สะอาดทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง

การเปรียบเทียบความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง

1. การเปรียบเทียบความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

ผลจากการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง มีความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 61.1, 56.1 และ 54.5 ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

ผลจากการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงินและระดับทองแดงมีความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมี ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.58, 2.60 และ 2.62 ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

ผลจากการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดงมีการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 2.39, 2.46 และ 2.43 ตามลำดับและพบว่าโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองและระดับเงิน มีการปฏิบัติตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ โดยแยกชาย หญิง พบว่า นักเรียนชาย

และนักเรียนหญิง มีความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของนักเรียนชายเป็นร้อยละ 54.6 นักเรียนหญิงเป็นร้อยละ 63.9 ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็น นักเรียนชายเท่ากับ 2.55 นักเรียนหญิงเท่ากับ 2.62 และค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของนักเรียนชายเท่ากับ 2.38 นักเรียนหญิงเท่ากับ 2.44 และพบว่านักเรียนหญิงมีความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติดีกว่านักเรียนชาย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง พบว่า

1. ความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

นักเรียน โดยรวม มีความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติอยู่ในระดับต้องปรับปรุงแก้ไข โดยพบระดับดีมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติตัวเพื่อลดความเครียด เรื่องอาหารที่ให้ วิตามิน แร่ธาตุและใยอาหารมากที่สุด เรื่องการหาทางออกที่ดีที่สุด เมื่อมีปัญหาคับข้องใจด้าน การเรียน รองลงมา มีความรู้ระดับดี เรื่องสาเหตุที่ทำให้ความสมดุลทางธรรมชาติเสียไปมากที่สุด เรื่องเวลาที่ควรแปร่งพิน ถ้าไม่สามารถแปร่งพินหลังรับประทานอาหารได้ทุกครั้ง ซึ่งมีความ สอดคล้องกับสุขบัญญัติแห่งชาติของกองสุขศึกษา ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติขั้นพื้นฐานตาม สุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ข้อไว้ เพื่อนำไปเผยแพร่แก่ประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปปฏิบัติ เสริมสร้างและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องสู่การมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจและสังคมต่อไป ซึ่งกลวิธีในการส่งเสริมให้มีการนำสุขบัญญัติไปใช้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในส่วนของ กลุ่มเยาวชนในระบบการศึกษาได้มีการเผยแพร่ สุขบัญญัติไปสู่ครู/อาจารย์ไปสู่ นักเรียน ดังนั้นจึง ทำให้นักเรียนมีความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาตินั้นเอง อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎี การเรียนรู้ของ Bloom (Krahwohl, D.R., Bloom, B.S., & Masia, B.B., 1974: 65-197) ที่ได้กล่าวว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้น เกี่ยวกับความจำได้หรือระลึกได้เมื่อนักเรียนมีความรู้ตามสุขบัญญัติ แห่งชาติแล้วเมื่อมีการทำแบบทดสอบนักเรียนก็จะสามารถระลึกได้ถึงความรู้ นั้น

ส่วนเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ระดับพอใช้ถึงระดับปรับปรุงแก้ไขบางเรื่อง ได้แก่ เรื่อง โรคที่สามารถป้องกันได้จากการสร้างค่านิยมไม่ซิงสุกก่อนห้าม เรื่องวิธีป้องกันอันตรายจากของมี คมนั้น ทางโรงเรียนควรปรับปรุงงานบริการสุขภาพในโรงเรียนเพราะการป้องกันโรคติดต่อและ การป้อง กันอุบัติเหตุในโรงเรียนเป็นงานบริการสุขภาพที่มีเป้าหมายในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพของเด็กวัยเรียนให้อยู่ในสภาพปกติ ปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ อันเป็นอุปสรรคใน

การศึกษาเล่าเรียนและเจริญเติบโตตามวัย (เอมอชมา วัฒนบูรานนท์, 2548: 28) เรื่องการปฏิบัติตัวของนักเรียนที่ส่งผลให้ลดมลภาวะสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมีความรู้ในระดับปรับปรุงแก้ไข จะส่งผลต่อการปฏิบัติตัวของนักเรียน เพราะการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสำคัญต่อสุขภาพกายและจิตของนักเรียนและครู รวมทั้งบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนด้วย เพราะบุคคลเหล่านี้ใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนประมาณวันละ 8 – 10 ชั่วโมง การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด สวยงาม และปลอดภัย จะทำให้คนที่อยู่มีความสุข มีผลทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เทพวาทิน หอมสนิท อังไฉน เอมอชมา วัฒนบูรานนท์, 2548: 20) ส่วนเรื่องการตรวจสอบสุขภาพประจำปี และเรื่องการรับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่มีความสำคัญต่อสุขภาพของนักเรียน ซึ่งพบว่านักเรียนมีความรู้ในระดับปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ทางสุขศึกษา ครูควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดตามสภาพจริง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนรู้จักแก้ปัญหาสุขภาพของตนเองและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ถ้าพิจารณาจากแหล่งความรู้สุขบัญญัติแห่งชาติ จะเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้สุขบัญญัติแห่งชาติจากครู/โรงเรียนมากที่สุด

2. ความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนโดยรวม มีความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Krathwohl, D.R., Bloom, B.S., & Masia, B.B., 1974: 65-197) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้มีลักษณะเป็นทั้งผลลัพธ์อันเป็นเป้าหมายปลายทางและวิธีการที่นำไปสู่เป้าหมายซึ่งมีลักษณะทั้งสองเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน และส่งผลกระทบต่อกันหากบุคคลมีกระบวนการแสวงหาความรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับตน บุคคลนั้นก็ย่อมมีโอกาสที่จะเกิดความรู้ ความเข้าใจในสาระหรือกระบวนการต่างๆ ได้อย่างกระฉับกระเฉงแท้และลึกซึ้ง เกิดความรู้สึกหรือเจตคติไปในทางที่เหมาะสมและเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการกระทำหรือพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ซึ่งเมื่อนักเรียนเกิดความรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติดังกล่าวแล้วและนักเรียนมีความคิดเห็นด้วยกับความรู้ดังกล่าวก็จะทำให้เกิดองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันหรือส่งผลกระทบตามมาก็คือมีการปฏิบัติ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการเรียนรู้ของ เรดแมน (Redman 1979: 92-98) อ้างถึงในกองสุขศึกษา, 2542: 17) ที่ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบเจตคติ (Attitude Learning) ว่าเป็นการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์ที่มีผลต่อการเลือกกระทำสิ่งต่างๆ ที่ตนชอบหรือไม่ชอบ เป็นการกำหนดคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ การเรียนรู้ ประเภทนี้จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการไม่ชอบเป็นชอบและจากชอบเป็นไม่ชอบ นั่นก็คือเมื่อนักเรียนมีระดับ

ความคิดเห็นเหมาะสมมากเด็กก็จะปฏิบัติตาม แต่ถ้ามีระดับความคิดเห็นปานกลางก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเป็นระดับเหมาะสมมาก

ความคิดเห็นของนักเรียนที่พบว่า อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางและมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้เรื่องการระดม 2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ ช่วยป้องกันไม่ให้เป็นเหาได้ ซึ่งวิธีการป้องกันไม่ให้เหา นอกจากการระดม 2 ครั้งต่อสัปดาห์แล้ว นักเรียนต้องไม่คลุกคลีกับคนที่เหา เรื่องอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเพราะเป็นเรื่องของเวรกรรมหรือโชคชะตา การเกิดอุบัติเหตุมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความประมาทและสิ่งแวดล้อมรอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือเครื่องมือเครื่องใช้มีสภาพไม่สมบูรณ์และ ขาดการดูแลเอาใจใส่ จึงมีความเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุสูงขึ้น ดังนั้นอุบัติเหตุจึงไม่ใช่เรื่องของเวรกรรม แต่เป็นการกระทำของความประมาท ซึ่งสามารถป้องกันได้ (กองสุศึกษา, 2547: 84) ส่วนเรื่องการแปร่งฟันไม่จำเป็นต้องใช้ยาสีฟันในปริมาณมากๆ เพียงแต่ปายาสีฟันบนขนแปรงให้ทั่วบางๆ ก็เพียงพอแล้ว (กองสุศึกษา, 2547: 24) เกี่ยวกับการสอนของครูชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548: 194–198) กล่าวว่า กระบวนการทางจิตใจ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางพุทธรพัสัย พฤติกรรมของผู้เรียน ด้านจิตใจจะเป็นสิ่งแรกที่จะทำนายความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียน การสาธิตหรือชี้ให้เห็นพฤติกรรมตัวอย่างต่อการเป็นแบบอย่าง เช่น นำภาพอุบัติเหตุการณัซบิรยนต์ โดยสาเหตุเกิดจากการดื่มสุรามาให้นักเรียนดู แล้วพิจารณาสภาพและผลที่เกิดขึ้น แล้วนำตัวอย่างบุคคลที่มีพฤติกรรมขบขี้้อย่างปลอดภัยมาแสดงให้ดู แล้วให้นักเรียนอภิปรายตัวแบบเปรียบเทียบ พร้อมทั้งให้นักเรียนตัดสินใจเลือกการขบขี้ที่นักเรียนชอบ จะเพิ่มทัศนคติต่อการขบขี้้อย่างปลอดภัย ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

3. การปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

การปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ โฉมยง เหลาโชติ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรู้และการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนในเขตเทศบาลอำเภอโพธาราม ผลการศึกษา พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 69.7 ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้มีแนวทางการดำเนินงานสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้ (กองสุศึกษา, 2542) จัดนครนงค์หรือนิทรศการเพื่อเผยแพร่และปลุกฝึงสุขบัญญัติแห่งชาติแก่นักเรียน จัดให้มีสถานที่หรืออุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ได้แก่ จัดอ่างล้างมือ ที่รอรับขยะ สถานที่รับประทานอาหาร สนามกีฬา ฯลฯ อย่งไรก็ตาม จากผลการศึกษาการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนที่อยู่ในระดับพอใช้นั้น อาจเกิดจากพฤติกรรมของนักเรียนเองที่มีการปฏิบัติจากรอบคร้วจนเกิดความเคยชิน

ดังนั้นถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติเป็นอย่างดีแล้ว แต่เมื่อนักเรียนกลับไปที่บ้านนักเรียนก็จะยังปฏิบัติตามความเคยชินของครอบครัวมากกว่า

4. การเปรียบเทียบความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง

ผลการเปรียบเทียบ นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดงมีความรู้และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้ง 3 ระดับมีนโยบายและการบริหารจัดการในโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง จะผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในองค์ประกอบที่ 6 เรื่องสุขศึกษาในโรงเรียน ในระดับดีมากเกือบทุกโรงเรียน รวมทั้งองค์ประกอบที่ 4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพและองค์ประกอบที่ 5 บริการอนามัยโรงเรียนด้วย สำหรับการเปรียบเทียบด้านความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ระดับเงินและระดับทองแดงมีความคิดเห็นตามสุขบัญญัติแห่งชาติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 3 ระดับได้รับการฝึกฝน ตามหลักสูตรการศึกษาเดียวกัน ทั้งหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้ง 3 ระดับ จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และพบว่า การปฏิบัติตัวของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองและระดับเงินมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และไม่พบโรงเรียนระดับทองและระดับทองแดง มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแดงมีจำนวนน้อยกว่า 20% ของขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้หาสัดส่วนของนักเรียนทั้งสองระดับ พบว่ามีสัดส่วนของนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด

ส่วนการเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่านักเรียนหญิงมีความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติดีกว่านักเรียนชาย ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้หญิงเป็นเพศที่ต้องได้รับการเลี้ยงดูให้อยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของไทยให้รักนวล สงวนตัว เมื่อโตขึ้นจะได้เป็นแม่บ้าน แม่เรือนที่ดีคอยดูแลปรนนิบัติสามี ครอบครัว ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ อัญชลี เนตรสุวรรณ (2538) ได้ศึกษาเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนพพรณ บำรุงวิทย์ (2539) ที่ได้

ศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติของนักเรียนหญิงดีกว่านักเรียนชาย โดยมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาความรู้ความคิดเห็นและการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติโดยรวมพบว่านักเรียนมีความรู้ในระดับต้องปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ถ้าพิจารณาตามระดับของโรงเรียนพบว่า นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองมีความรู้ในระดับค่อนข้างดี นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเงิน นักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแดง มีความรู้ในระดับพอใช้ และนักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง และระดับเงินมีการปฏิบัติตัวในระดับพอใช้ ส่วนนักเรียนระดับทองแดง มีการปฏิบัติตัวในระดับดี ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการทดสอบความรู้ของนักเรียนนั้นจะทำให้ทราบว่าจากความรู้ที่นักเรียนมีอยู่นั้นจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย และให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจและสังคมนั้น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในแต่ละระดับควรดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในองค์ประกอบที่ 6 สุขศึกษาในโรงเรียน ที่ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ตามสุขบัญญัติแห่งชาติมากกว่านี้ รวมทั้งใช้แนวทางดำเนินการตามกระบวนการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 องค์ประกอบอย่างจริงจัง และโรงเรียนควรส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองด้วย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

2. โรงเรียนควรประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีอนามัยหรือโรงพยาบาลในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กระทรวงพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ครอบครัวในพื้นที่เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับสุขบัญญัติแห่งชาติไปพร้อมกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนซึ่งจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมในการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับสุขบัญญัติแห่งชาติให้กับประชาชนในพื้นที่และชุมชนได้รับรู้ เช่น จัดทำเอกสารเผยแพร่ จัดอบรม หรือจัดกิจกรรมที่ให้แก่คนในพื้นที่และชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด เป็นต้น

4. โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในแต่ละระดับควรจะมีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน อย่างน้อย เทอมละ 1 ครั้ง และนิเทศระหว่างกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเดียวกัน หรือต่างกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการติดตามผลการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติของนักเรียนภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนการสอนด้านความรู้และแผนกิจกรรมการปฏิบัติในข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เช่น มีการปฏิบัติลดลงหรือเพิ่มขึ้นในเรื่องใดบ้าง และเพื่อให้โรงเรียนนำเอาผลการนิเทศนั้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสุขบัญญัติแห่งชาติต่อไป

5. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะทำการประเมิน และติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในแต่ละระดับอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชนเกี่ยวกับความรู้ และการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้รู้ถึงแนวทางในการปฏิบัติสุขบัญญัติแห่งชาติว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด และนำเอาข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนดำเนินการตามสุขบัญญัติแห่งชาติในชุมชนต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตัวตามสุขบัญญัติแห่งชาติว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ และนำเอาข้อมูลที่ได้นั้นไปใช้ในการส่งเสริม วางแผนการปฏิบัติงานตามสุขบัญญัติแห่งชาติและจัดบริการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป